

Голові спеціалізованої вченої ради ДФ 35.051.004 у Львівському національному університеті імені Івана Франка, доктору юридичних наук, професору Дякович Мирославі Михайлівні

ВІДГУК

офіційного опонента доктора юридичних наук, професора кафедри цивільного права, директора навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Васильєвої Валентини Антонівни на дисертацію Луціва Михайла Степановича на тему «Цивільно-правові способи захисту майнових прав інвесторів у сфері будівництва житла», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 35.051.004 у Львівському національному університеті імені Івана Франка на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

1. Актуальність обраної теми дослідження

Дисертація Луціва М.С. являє собою дослідження, присвячене важливій та актуальній в науковому та практичному значенні темі, що стосується захисту майнових прав інвесторів у сфері будівництва житла, і яка досі потребує висвітлення у вітчизняній науці.

Питання захисту майнових прав інвесторів у випадку їх порушення будь-якими іншими учасниками інвестиційної діяльності є актуальним і з огляду на значний розвиток інвестиційної сфери житлового будівництва в Україні. Адже настання негативних майнових наслідків у вигляді понесення втрат та неотриманих доходів, які б інвестор міг мати у разі належного виконання іншою стороною своїх обов'язків, є тим результатом порушення прав інвестора, що зумовлює необхідність вдосконалення законодавства в цій сфері.

Загальна канцелярія	
ЛНУ імені Івана Франка	
Відданий №	29 1
12.	01 20 20

Хоча питання здійснення інвестицій, зокрема в житловій сфері будівництва, досліджувались багатьма науковцями, однак саме захист прав інвесторів в інвестиційній сфері будівництва житла потребує окремої уваги.

Таким чином, тема дисертаційного дослідження «Цивільно-правові способи захисту майнових прав інвесторів у сфері будівництва житла» є актуальною в науковому та практичному відношеннях, оскільки передбачає дослідження нормативно-правових актів у сфері інвестиційної діяльності, правозастосувальної практики, а також розробку ефективної системи способів захисту майнових прав інвесторів.

За своєю темою та змістом дисертаційне дослідження має зв'язок з державною бюджетною тематикою кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка «Проблеми уніфікації цивільного законодавства України з правом ЄС» (№ ДР 0116U001703) та «Новелізація цивільного та цивільно-процесуального права в умовах реформи судочинства» (№ ДР 0119U002358).

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Одержані результати дисертації є науково обґрунтованими і достовірними, оскільки повністю підтверджуються актуальними та взаємодоповнюючими методами досліджень. Одержані результати Луцівим М.С. багаторазово апробовано у вигляді доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях та перевірено під час рецензування публікацій у фахових виданнях, в тому числі у наукових виданнях іноземних держав.

З огляду на це є достатні підстави вважати результати, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації Луцівим М.С., належно обґрунтованими.

3. Достовірність та наукова новизна одержаних результатів

Дисертаційна робота Луціва М.С. є самостійно виконаним науковим дослідженням, у якому викладено авторський підхід до визначення критеріїв класифікації способів захисту прав інвесторів у сфері будівництва житла на компенсаційно-відновлювальні та припиняючі правопорушення.

Крім цього дисертантом визначено, що такий спосіб захисту як відновлення становища у вигляді повернення майнових витрат на будівництво житла не завжди дозволяє відновити майновий стан інвестора. Для ефективного захисту прав інвестора запропоновано застосовувати цей спосіб захисту у поєднанні з іншими способами. Запропоновано також визначення поняття визнання майнового права інвестора, як способу захисту, під яким слід розуміти дію або кілька взаємопов'язаних дій, спрямованих на встановлення існування майнового права в одній з формалізованих правових форм, передбачених законодавством.

Не менш вагомим є і те, що здобувач обґрунтував висновок, що в інвестиційних відносинах з участю інвесторів-фізичних осіб, таких необхідно трактувати як споживачів робіт, послуг, наданих підрядником (забудовником), інвестиційною компанією з управління залученими коштами. Запропоновано для інвестора – фізичної особи передбачати в інвестиційному законодавстві право на компенсацію моральної шкоди шляхом доповнення Закону України «Про інвестиційну діяльність».

Також в науковій роботі запропоновано з метою отримання статусу заінтересованої особи, передбачати в інвестиційному законодавстві положення, відповідно до якого договори, пов'язані із будівництвом житла, укладаються забудовниками та управителями інвестиційних фондів з відома і згоди інвестора шляхом внесення змін до Закону України «Про інвестиційну діяльність».

Поряд з цим в науковій роботі представлена позиція, що порушення письмової (електронної) форми правочину в інвестиційних відносинах будівництва житла не можна пов'язувати безпосередньо з наслідками

нікчемних правочинів, якщо наявність взаємовідносин між інвестором і забудовником (компанією з управління інвестованими коштами) можна встановити іншими письмовими доказами та платіжними документами.

Водночас здобувачем удосконалено порядок звернення за захистом майнового права в інвестиційній сфері будівництва житла, а саме визначено неодмінні передумови звернення за захистом: а) наявність суб'єктивного майнового права у інвестора; б) порушення суб'єктивного майнового права інвестора іншими особами; в) невизначеність правового статусу інвестора. Також розвинуто розуміння поняття збитків в інвестиційній сфері будівництва житла, а також категорії «упущена вигода» як елементу поняття збитків в інвестиційних відносинах, кінцевим результатом яких є отримання у власність об'єкта житлового будівництва.

Таким чином, результати, одержані в дисертаційній роботі Луціва М.С., відзначаються науковою новизною, належать автору і є його науковим доробком.

4. Наукове значення виконаного дослідження та шляхи його використання

Отримані результати можуть бути використані в науково-дослідній діяльності при подальшому дослідженні проблем здійснення інвестицій в будівництво житла, правотворчій діяльності для вдосконалення чинного законодавства, що регулює інвестування в об'єкти житлової сфери, правозастосовній практиці при укладенні інвестиційних договорів та вирішенні інвестиційних спорів, а також у навчальному процесі при підготовці начальнометодичних посібників і підручників.

Результати роботи розширюють та доповнюють теоретичні аспекти цивільно-правових способів захисту майнових прав інвесторів у сфері будівництва житла, а тому мають важливе наукове значення для цивільного права і можуть бути використані у навчальному процесі юридичних факультетів вищих навчальних закладів України, зокрема при викладанні таких

курсів як «Цивільне право України», «Правове регулювання інвестиційної діяльності» тощо.

5. Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях

За темою дисертації опубліковано п'ять публікацій, серед яких три публікації у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України та дві – у періодичних наукових виданнях інших держав.

Крім того, основні результати дослідження були апробовані на п'яти міжнародних науково-практичних конференціях.

Вказане свідчить про достатню повноту розкриття результатів дисертації.

6. Відповідність тексту дисертації вимогам академічної доброчесності

Аналіз тексту дисертації, а також публікації автора за темою дисертації свідчить про відсутність ознак порушення автором вимог академічної доброчесності. В дисертаційній роботі і опублікованих статтях автора наявні посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень та інших відомостей, дотримано вимоги норм законодавства про авторське право, а також надано достовірну інформацію про результати наукової діяльності, використані методики досліджень і джерел інформації.

Зокрема, в дисертаційній роботі Луціва М.С. не виявлено ознак академічного плагіату.

7. Ідентичність змісту анотації та основних положень дисертації

Порівняльний аналіз анотації та основних результатів тексту дисертаційного дослідження Луціва М.С. засвідчує їх повну відповідність. Анотація не містить інформації, яка була б відсутньою в дисертації. Дисертація та анотація оформлені відповідно до вимог, встановлених Міністерством освіти і науки України.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Разом з позитивною в цілому оцінкою виконаного Луцівим М.С. дисертаційного дослідження в науковій роботі наявні деякі дискусійні та недостатньо аргументовані положення.

1. У підрозділі 1.3. першого розділу наукової роботи автор досліджує поняття і класифікацію способів захисту прав інвесторів у сфері будівництва житла. При цьому, з наукового дослідження вбачається авторське визначення критеріїв класифікації способів захисту на компенсаційно-відновлювальні та припиняючі порушення. Проте у згаданому підрозділі автор не зовсім чітко обґрунтовує вибір критеріїв класифікації, що видається слід було б розвинути.

2. Цікавою є пропозиція автора з метою отримання статусу заінтересованої особи передбачити в інвестиційному законодавстві положення, відповідно до якого договори, пов'язані із будівництвом житла, укладаються забудовниками та управителями інвестиційних фондів з відома і згоди інвестора (стор. 107). Безсумнівно вказане дозволить значно розширити контроль інвестора за ходом використання проінвестованих ним коштів, тим самим забезпечити охорону його майнових прав. Водночас, механізм інвестування, а також процедура будівництва житлових об'єктів є доволі складними. Отримання згоди на кожен правочин кожного інвестора в ході спорудження, до прикладу, багатоквартирного житлового будинку значно ускладнить і так не просту процедуру спорудження такого об'єкта та розтягне строки будівництва, а отже і відтермінує термін отримання інвестором бажаного ним житла. Видається, що вказане потребує більш детального обґрунтування для формулювання таких пропозицій.

3. Дискусійною є позиція автора в рецензованому дослідженні щодо акценту саме на компенсаційному способі захисту майнових прав, адже в такому випадку інвестор позбавляється можливості досягнути основного бажаного результату його інвестиційної діяльності – отримання вимірного об'єкта інвестування (житла) у власність. В такому випадку видається

недостатньою увага здобувача такому способу захисту майнових прав як відновлення становища, що існувало до порушення.

Водночас, згадане не впливає значною мірою на результати рецензованого дослідження та на загальну позитивну оцінку роботи.

9. Загальний висновок та оцінка дисертації

Беручи до уваги все вищенаведене, дисертаційна робота Луціва Михайла Степановича на тему «Цивільно-правові способи захисту майнових прав інвесторів у сфері будівництва житла» є самостійним завершеним науковим дослідженням, в якому отримано нові актуальні наукові результати.

Дисертаційна робота Луціва Михайла Степановича на тему «Цивільно-правові способи захисту майнових прав інвесторів у сфері будівництва житла» відповідає галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167. Луців Михайло Степанович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент

доктор юридичних наук, професор

кафедри цивільного права, директор

навчально-наукового юридичного інституту

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника

В.А. Васильєва

ПІДПИС Васильєвої В.А. ЗАВІРЮЮ
/Начальник відділу кар'єр
Державного вищого навчального закладу
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
код 02125266
06 " 01 2020